

De toelichting werd gehouden door Chris Smits.

Aan de hand van een aantal ervaringen van de voorbije weken wil ik jullie graag meenemen in mijn verhaal over ontmoeting en verbondenheid. Ik hoop dat dit verhaal ons allen kan aanzetten om op te staan en door te gaan op onze weg met een medemens.

Eerst mijn ervaringen:

Nog niet zo lang geleden was ik, in functie van mijn werk, te gast bij een gezin, waar drie kinderen, echte pubers, elk in een hoek van de living zaten te spelen met een computer. De spanning was van hun gezichten af te lezen. Ikzelf ken van computerspelletjes zo goed als niets dus vroeg ik wat uitleg. Eén van de kinderen zei me dat je heel vlug moet zijn om tegen de computer te winnen en dat je je aan vastgestelde regels moet houden want als je het systeem niet volgt, begint er onmiddellijk een rood lampje te branden, de computer doet dan niet meer mee zodat je ook niet verder kan spelen. Zo simpel was het voor haar.

Ik vroeg mij af of dit nog wel een spel was. Het leek me dat er helemaal geen interactie was tussen kind en computer zodat die twee toch echt wel vreemden voor elkaar blijven.

Als dus een elektronisch brein je speelkameraad wordt, heb je geen andere mensen meer nodig. Maar kun je dan nog mens worden of mens blijven? Hebben mensen geen mensen nodig om tot ontmoeting te komen, om meer mens te kunnen worden? Verder stel ik ook vast dat vasthouden aan regels en gedragscodes blijkbaar niet leidt tot echte ontmoetingen want als je ze niet volgt doet het systeem niet meer mee en kun je niet meer verder. De weg met de ander loopt dan dood.

Een andere ervaring kom ik eigenlijk net als ieder van jullie vermoed ik dagelijks tegen. Ik loop op straat, sta te wachten op de bus of trein en zo loop ik toch heel wat mensen voorbij, of lopen er heel wat mensen aan mij voorbij, elke dag opnieuw. Vaak dezelfde maar vaak ook anderen. Als je elkaar gewoon voorbijloopt gebeurt er ook niet veel dan zal ik de ander ook niet echt ontmoeten want daarvoor moet er toch iets meer gebeuren ... Als ik iemand echt wil ontmoeten zal ik aanspreekbaar moeten worden voor de ander, zal ik moeten opengaan voor die ander, iets van mezelf kwijt willen.

Deze ervaringen doen mij nadenken over hoe wij vandaag de dag dan wel tot echte ontmoetingen kunnen komen, moeten wij misschien bepaalde gedragscodes laten vallen? Onze menselijke samenleving heeft vaak heel veel weg van een computer, waarin vastligt wat past en niet past, heel wat gedragscodes die bewust of onbewust in ons hoofd liggen opgeslagen. Wanneer we die negeren, gaat er aanstonds een rood lichtje branden of worden we op de vingers getikt en opnieuw op het juiste spoor gezet:

het past niet dat je opkomt voor ex-gedetineerden, verslaafden, het hoort niet dat je onderdak verschaft aan illegalen, goede burgers zijn afstandelijk het past niet dat je je laat raken door anderen, ik ben het centrum van de wereld dus lig ik niet wakker van de anderen ... En zo kunnen we nog wel even doorgaan...

Bij echte ontmoetingen zullen we dus niet kunnen vertrekken van datgene wat vastligt, we zullen bepaalde codes moeten doorbreken en zeker niet wakker liggen van rode lichtjes die gaan branden.

We hoorden het ook in de twee teksten van daarjuist. Op weg gaan met een medemens is meer dan staren naar zijn facebookpagina en de steeds wijzigende statussen. Het is luisteren naar zijn verhaal, het is luisteren naar het eigen verhaal. Je zal dus achter het scherm achteruit moeten komen en de stap wagen om je te durven bewegen in de ruimte van de ander,

aanwezig te komen bij die ander en te zien, te horen, te voelen, te ruiken en te proeven hoe het is om in die ruimte te bewegen en wat dat vanbinnen met jou en met de ander doet. Het gaat dus over meer dan observeren, voorbij lopen, het gaat over betrokkenheid, je durven verbinden met de ander. Kortom de ander zien, erkennen, au sérieux nemen om wie hij of zij is.

Ook de tekst van Ward Bruynickx die we zojuist mochten beluisteren is een verhaal van mensen onderweg. Net zoals wij allemaal onderweg zijn. De ene keer misschien met een doel en op andere momenten dan misschien zonder te weten waar naar toe.

Als we er alert voor zijn, als we de tijd ervoor nemen kunnen we langs onze weg dingen, gebeurtenissen, mensen, ontmoeten ...

Vandaag de dag echter is het leven soms meer een autostrade. Alles moet zo snel en efficiënt mogelijk en we krijgen of gunnen onszelf niet meer de tijd om stil te staan bij wat we onderweg tegenkomen.

Misschien net daardoor snakken we soms naar die plaatsen waar mensen elkaar op een authentieke en diepgaande manier kunnen ontmoeten. Oases waar we onszelf en anderen kunnen ontmoeten en ontdekken.

Dat is wat er gebeurde onderweg naar Emmaüs... mensen die elkaar vreemd zijn en toch de stap durven zetten om zich te laten raken door die ander, om verbinding aan te gaan door te luisteren naar de ander, door hem of haar uit te nodigen om bij je binnen te komen. Het onderweg zijn wordt zo een plek van ontmoeting op het diepste niveau van ons mens-zijn. Een gepassioneerde plek, vol van menselijke woorden, tekenen en gebaren.

Ik mag van geluk spreken dat ik voor mezelf zo wel enkele oaseplekken heb. Het heeft weinig zin om hier deze plekken te benoemen maar voor vandaag ben ik eens van dichterbij gaan bekijken wat die plekken dan juist voor mij tot oase maken en dan kom ik tot het volgende. Het

zijn stuk voor stuk

plaatsen waar mensen elkaar echt zien en waarderen

plaatsen waar mensen aandacht hebben voor elkaar, geduld hebben met elkaar en tijd maken

plaatsen waar samen gezocht kan worden naar wat de ander nodig heeft

Er is op die plaats altijd wel iemand die ziet wat er voor mij op het spel staat.

En op die oaseplekken mag ik ervaren dat doorheen de ontmoeting, in de dialoog en langsheen gespreken, mensen aan elkaar zijn overgeleverd. Mijn identiteit wordt op het spel gezet en tegelijkertijd ook radicaal vernieuwd.

Ik wil nog even terugkomen op mijn ervaring met de drie kinderen en hun elektronische speelkameraadjes. Ik vroeg me bij het begin af wat er gebeurt als een elektronisch brein je speelkameraad wordt, of je dan misschien geen andere mensen meer nodig hebt? En of je dan mens kan worden of mens kan blijven? Kortom of mensen geen mensen nodig hebben om tot ontmoeting te komen, om meer mens te kunnen worden?

De theoloog Martin Buber geeft hierop naar mijn aanvoelen een prima antwoord ik geef het als slot mee

Alle werkelijke leven is ontmoeting. In de ontmoeting, in de echte ontmoeting, ontstaat er tussen twee mensen een tussenruimte, een dimensie die vrij is van berekening, een dimensie die leeg genoeg is waardoor we werkelijk met elkaar kunnen zijn, waardoor we ons door elkaar kunnen

laten raken, ons kunnen openen voor elkaar maar ook voor onszelf. Zó dat we zicht krijgen op de ander, maar ook op onszelf en wat ons ten diepste inspireert. In de ontmoeting ontvangen we elkaar maar meer dan dat ook ontvangen we onszelf.

Voorbeden:

Dat wij ons durven laten raken, in de leefwereld van de ander stappen, angst en onzekerheden overstijgen, dat we ons openstellen voor het onverwachte, het onbekende,... Dat wij.... Leven in overgave naar elkaar toegewend om zo elkaar echt te ontmoeten.

Dat wij verwonderd in het leven kunnen staan, de ander tegemoet gaan wetend dat er geen verhaal alleen geschreven wordt. Beseffend dat de ander mij en ik de ander nodig heb om te worden wie ik ten diepste ben

Dat wij trouw en aanspreekbaar zijn voor mensen die hun weg in het leven met hobbels moeten zoeken. Dat we aanwezig zijn bij elkaar als tegenkracht aan de regels van de straat en als kracht tegen het naar binnen keren in je eigen huis en cultuur.